

ВИСНОВОК

щодо юридичних підстав визначення зобов'язання учасників
Асоціації «ДжіЕс1 Україна» із сплати членських внесків
в еквіваленті іноземної валюти

Асоціація Товарної Нумерації України «ДжіЕс1 Україна» (далі – Асоціація) є об'єднанням юридичних осіб та діє як неурядова, некомерційна, неприбуткова, самоврядна організація. Відповідно до статутних завдань Асоціація здійснює адміністрування впровадження і використання всесвітньо визнаних стандартів системи GS1 – штрихового кодування, автоматичної ідентифікації та електронної передачі даних, і представляє інтереси своїх учасників – вітчизняних користувачів такої системи – в Міжнародній асоціації GS1, членом якої є Асоціація.

Асоціація є відкритою організацією, право участі в якій може набути кожен суб'єкт господарювання (юридична особа чи фізична особа-підприємець) на підставі укладеного з Асоціацією типового Договору про асоційоване членство в Асоціації та участь у всесвітній системі товарної нумерації GS1 (далі – Договір). Згідно з статутом Асоціації та умовами Договору учасник Асоціації зобов'язаний сплачувати вступний та річні членські внески.

Статтею 524 Цивільного кодексу України встановлено, що зобов'язання має бути виражене у грошовій одиниці України – гривні, водночас, сторони можуть визначити грошовий еквівалент зобов'язання в іноземній валюті. Це дає можливість учасникам цивільного обороту уникнути негативного впливу інфляційних процесів на суму їх грошових зобов'язань.

Зазначене є актуальним для Асоціації, оскільки вона має перед Міжнародною асоціацією GS1, як національна нумерувальна організація-член GS1, власні статутні зобов'язання по сплаті щорічних членських внесків та фінансуванні витрат на обов'язкове представництво Асоціацією в органах GS1 інтересів вітчизняних товаровиробників і дистрибуторів, як це передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.1994 р. №821. Вказані зобов'язання Асоціація повинна виконувати в іноземній валюті. З огляду на викладене та беручи до уваги те, що величина членських внесків залишається постійною, а для окремих категорій учасників Асоціації навіть були встановлені внески зменшеного розміру, надходження членських внесків від учасників Асоціації мають бути захищені від негативного впливу коливань курсу гривні до іноземних валют.

Незалежно від того, в якій валюті визначено грошовий еквівалент зобов'язання, таке зобов'язання за загальним правилом згідно з частиною першою ст.533 Цивільного кодексу України має бути виконане в гривнях, що, на підставі ст.192 цього Кодексу, є законним платіжним засобом, обов'язковим до приймання за номінальною вартістю на всій території України.

Відповідно до частини другої ст.533 Цивільного кодексу України, якщо у зобов'язанні визначено грошовий еквівалент в іноземній валюті, сума, що підлягає сплаті у гривнях, визначається за офіційним курсом відповідної валюти на день платежу, якщо інший порядок її визначення не встановлений договором або законом чи іншим нормативно-правовим актом. Тому встановлення Договором зобов'язання учасника Асоціації сплачувати членські внески у грошовому еквіваленті в доларах США та порядку виконання такого зобов'язання, що передбачає сплату членських внесків виключно у національній валюті України – гривні – за офіційним курсом іноземної валюти на день платежу, відповідає закону.

Слід зауважити, що зобов'язання учасника Асоціації по сплаті членських внесків виникають із Договору, який не належить до господарських договорів, оскільки він не передбачає відносини сторін, пов'язані з господарською діяльністю, тобто з виготовленням та реалізацією продукції, виконанням робіт чи наданням послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. Відтак зобов'язання, що виникають з Договору, не є господарськими зобов'язаннями в сенсі розділу IV Господарського кодексу України, а грошове зобов'язання по сплаті членських внесків не є за своїм змістом оплатою ціни товару (роботи) чи тарифу на послугу.

Отже, визначення і виконання зобов'язання учасника Асоціації щодо сплати членських внесків регулюються виключно вищезазначеними нормами Цивільного кодексу України, а дія відповідних спеціальних законодавчих актів, що встановлюють порядок формування, встановлення та застосування цін і тарифів (Закон України «Про ціни і ціноутворення» від 03.12.1990 р. №507-ХІІ, постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 р. №1998 «Про удосконалення порядку формування цін» та інші) на правовідносини Асоціації та її учасників не поширюється.

Експерт, к.е.н.,

В. В. Гуменюк

25 березня 2010 р.